

δὲν ὀρίζει ἂν ὁ Ὑπουργὸς πρέπει νὰ ἐκλεγῆ ἐκ τῆς Βουλῆς, οὔτε ἀπαγορεύει ὅπως ἐκλεγῆ τις μὴ ὢν βουλευτὴς, οὔτε ἂν ὡς Ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ ἐκλεγῆ ὁ βουλευτὴς. Συνεπῶς, δύναται τις νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ὡς Ὑπουργὸς δύναται νὰ ἐκλεγῆ καὶ ὁ βουλευτὴς καὶ ὁ μὴ τοιοῦτος.

Πολιτικὴ εὐθύνη τῶν Ὑπουργῶν.

Ἄν καὶ τὸ ἀρθ. 38 λέγει ὅτι ὁλόκληρος ἡ Κυβέρνησις «ὀρίζει τὰς γενικὰς γραμμὰς τῆς ἀκολουθητέας πολιτικῆς, ἧς φέρει τὴν εὐθύνην ἔναντι τῆς Βουλῆς» ἐν τούτοις δὲν ἀποκρυσταλλοῦνται δι' αὐτοῦ τὸ σύστημα τῆς Κοινοβουλευτικῆς Κυβερνήσεως δι' ὅλα τὰ μέλη αὐτῆς, δι' ὅλους τοὺς Ὑπουργοὺς. Διότι ὁ κανὼν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Κυβερνήσεως καθ' ὃν οἱ Ὑπουργοὶ πρέπει ν' ἀπολαύουν τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς, ὑποχρεούμενοι νὰ παραιτηθοῦν ἅμα ὡς ἡ Βουλὴ ἄρῃ ἀπ' αὐτοὺς τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς, ἰσχύει μόνον διὰ τὰ ἑκτακτα μέλη τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ σχετικὸν ἀρθ. 29 ἔχει ὡς ἐξῆς: «Τὰ ἑκτακτα μέλη τῆς Κυβερνήσεως, ἔχουσιν ἀνάγκην διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τῶν τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς καὶ εἶνε διὰ τὰς πράξεις αὐτῶν ὑπεύθυνοι ἀπέναντι αὐτῆς. — Πᾶν ἑκτακτον μέλος τῆς Κυβερνήσεως, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἡ Βουλὴ διὰ ρητῆς ἀποφάσεως ἤρε τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς ὀφείλει νὰ παραιτεῖται». Ὁὕτω πως ἂν ἡ Βουλὴ ἄρῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰς «γενικὰς γραμμὰς» τῆς πολιτικῆς τῆς, ἐνφ' ἧς ἑκτακτα αὐτῆς μέλη ὑποχρεοῦνται νομικῶς εἰς παραίτησιν, ἀντιθέτως τὰ τακτικὰ δύναται νὰ παραμείνουν εἰς τὰς θέσεις τῶν, μὴ ὑπαρχούσης ἐκτὸς «ἠθικῆς» οὐδεμιᾶς «νομικῆς» ὑποχρέωσης. Ἄλλοις λόγοις, ἐνφ' ἧς τακτικὰ μέλη δὲν ὑπέχουν πολιτικὴν εὐθύνην ἔναντι τῆς Βουλῆς, ἀντιθέτως τὰ ἑκτακτα εἶνε πολιτικῶς ὑπεύθυνα. Ἐν τούτοις, δὲν εἶνε ἀπίθανον, ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ νὰ δημιουργήσῃ «πολιτικὸν κανόνα» καθ' ὃν ἡ πτώσις ἐκ τῆς Κυβερνήσεως τῶν ἑκτακτῶν μελῶν νὰ συνεπιφέρῃ τὴν πτώσιν καὶ τῶν τακτικῶν.

Ἡ ποινικὴ εὐθύνη τῶν Ὑπουργῶν.

Μολαταῦτα, ποινικὴ εὐθύνη τόσον διὰ τὰ τακτικὰ ὅσον καὶ τὰ ἑκτακτα μέλη ὑφίσταται λόγῳ παραβιάσεως τοῦ Συντάγματος ἢ τινος νόμου. Τὴν κατηγορίαν ἐγείρει ἡ Βουλὴ ἐνώπιον τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου. Πᾶσα ὁμῶς αἰτησις πρὸς ἔγερσιν ἀγωγῆς πρέπει νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς τοῦλάχιστον τοῦ 1/4 τῶν Βουλευτῶν καὶ νὰ τύχῃ ἐν τῇ Βουλῇ ἀπλῆς πλειοψηφίας, ἐφόσον τὸ Σύνταγμα δὲν ἀπαιτεῖ μεγχυλότεραν.

Ὁ πρωθυπουργός.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶνε καὶ «προϊστάμενος» αὐτῆς, πολλῶν δὲ μᾶλλον Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας. Γενικώτερον: ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἂν καὶ διευθύνῃ τὰς ἐργασίας καὶ ἐπιβλέπει ἐπὶ τῆς ὅλης Διοικήσεως (ἀρθ. 36) καὶ ἔχει νικῶσαν ψήφον, ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, πρὸς λήψιν ἀποφάσεως, δὲν εἶνε ἀνεξάρτητον ὄργανον. Οὐδ' ἀντιπροσωπεύει αὐτὸς διεθνῶς τὴν

Πολιτείαν, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις (ἀρθ. 41), ἧτις ἔχει ἐπίσης τὸ δικαίωμα ν' ἀπονέμῃ χάριν (ἀρθ. 40). Ἐπίσης, ὡς ἐλέχθη ἤδη, δὲν ὀρίζει αὐτὸς, ὡς ὁ Καγκελλάριος κατὰ τὸ ἀρθ. 56 τοῦ ν. Γερμανικοῦ Συντάγματος «τὰς γραμμὰς τῆς ἀκολουθητέας πολιτικῆς» ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις, ἧτις καὶ κατανέμει μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς τὰς «ὑποθέσεις» (ἀρθ. 35) καὶ εἶνε ἡ ἀνωτέρα ἀρχὴ τῆς Πολιτείας (ἀρθ. 39). Ἄλλ' οὔτε, ἔστω καὶ κατὰ τύπους, δὲν εἶνε ἀρχηγὸς τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Διότι ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁχι ὁ Πρόεδρος αὐτῆς α) δημοσιεύει ἐντὸς μηνὸς τοῦ ἐπὶ τῆς Βουλῆς ψηφισθέντος νόμου καὶ ἐκδίδει τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν διατάγματα (1), β) διορίζει τοὺς ὑπαλλήλους, ἐκτὸς ἀντιθέτου διατάξεως ὑπαρχούσης εἰς τὸ Σύνταγμα ἢ τοὺς νόμους, γ) καταρτίζει τὸν προϋπολογισμόν, δ) διευθύνει τὴν περιουσίαν τῆς Πολιτείας, ἐνεργεῖ τὰς εἰσπράξεις καὶ πληρωμὰς, ε) διευθύνει τὴν Διοίκησιν καὶ ἐπιβλέπει ἐπ' αὐτῆς, καὶ τέλος στ) φροντίζει διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ Κράτους καὶ τῶν πολιτῶν.

Αἱ ἄμεσοι δημοκρατικαὶ ἀρχαὶ τὰς ὁποίας γνωρίζει τὸ Σύνταγμα τῆς Danzig εἶνε ἡ λαϊκὴ πρωτοβουλία καὶ τὸ δημοψήφισμα καὶ δὲ τὸ συνταγματικὸν καὶ νομοθετικὸν δημοψήφισμα.

Ὁ θεσμὸς τῆς λαϊκῆς πρωτοβουλίας ὡς θεσπίζει αὐτὸν τὸ Σύνταγμα δὲν σημαίνει μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ «λαοῦ» ὅπως προτείνῃ ἀπλῶς νόμον, ἀλλὰ καὶ τὸ δικαίωμα αὐτοῦ ὅπως καταστήσῃ νόμον τὸ προταθὲν ἐπ' αὐτοῦ νομοσχέδιον. Διότι τὸ ὑφ' ὄρισμένου ἀριθμοῦ «πολιτῶν» τοῦ 1/10 τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος, ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον, δὲν ὑποχρεοῖται ἀπλῶς τὴν Βουλὴν νὰ συζητήσῃ καὶ ἀποφασίσῃ ἐπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὑποχρεοῖται εἰς ἐνέργειαν δημοψηφίσματος ἐφόσον τοῦτο ὑποβαλλόμενον, καθ' ἢ ἄλλως τε ὀρίζει τὸ Σύνταγμα, εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἧτις ἐκθέτει ἐπ' αὐτοῦ τὴν γνώμην τῆς, ἢ θέλῃ ἀπορριφθῆ ἢ τροποποιηθῆ ὑπ' ἐκείνης. Κατὰ τὸ δημοψήφισμα, ἂν καὶ τὸ Σύνταγμα σιωπᾷ, εἶνε δυνατόν νὰ συνυποβληθῇ καὶ τὸ νομοσχέδιον τὸ ὅποσον κατήρτισεν ἀντ' ἐκείνου ἡ Βουλὴ. Ἄν ὁμῶς γίνῃ ἀποδεκτὸν τὸ ἐν λόγῳ νομοσχέδιον, ὡς εἶχεν, ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει, δὲν ἐνεργεῖται δημοψήφισμα (ἀρθ. 46), ἢ δὲ Κυβέρνησις ὑποχρεοῦται νὰ δημοσιεύσῃ τὸν νόμον ἔστω καὶ μὴ συμφωνοῦσα (2).

Συνταγματικὸν δημοψήφισμα ἐνεργεῖται εἰς περίπτωσιν ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος. Ποῖος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προκαλέσῃ συντα-

(1) Τὸ Σύνταγμα δὲν προβλέπει τὴν δυνατότητα ἐκδόσεως ἀναγκαστικῶν διαταγμάτων. Ἐν τούτοις ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ἐκδίδῃ νομοθετικὰ διατάγματα ἐπὶ τῇ βάσει νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Πρὸβλ. Loening ἐν. ἀν. σ. 457.

(2) Loening 1. c. σ. 456.

γματικὸν δημοψήφισμα δὲν ὀρίζει τὸ Σύνταγμα. Νομίζω ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ ὅσον καὶ ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ αἰτήσῃται τὴν ἐνέργειαν δημοψηφίσματος ἐπὶ ἀναθεώρησεως τοῦ Συντάγματος.

Νομ. δημοψήφισμα

Νομοθετικὸν δημοψήφισμα δύναται νὰ λάβῃ χώραν, ἐὰν ὡς ἐλέχθη ἡ Κυβέρνησις μὴ συμφωνήσῃ μετὰ τι νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἣτις ἐξακολουθεῖ ἐπιμένουσα εἰς τὴν ἀρχικὴν τῆς ἀποφιν, προτιμήσῃ ἀντὶ νὰ δημοσιεύσῃ τὸν νόμον, νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Λαοῦ (ἄρθ. 42 § 3). Ἐπίσης δημοψήφισμα δύναται νὰ λάβῃ χώραν τῇ αἰτήσῃ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὡς καὶ ἐπὶ παντὸς νόμου δι' οὗ αὐξάνονται αἱ δαπάναι τῆς Πολιτείας (ἄρθ. 47 § 1).

Τὸ Σύντ. ἀφῆσαν εἰς τὸν εἰδικὸν νόμον νὰ ρυθμίσῃ τὰς λεπτομερείας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐνέργειαν δημοψηφίσματος ὥρισεν ἀπλῶς ὅτι κατ' αὐτὸ δύναται νὰ λάβουν μέρος ὅλοι οἱ ἐνεργοὶ πολῖται, ἀρκαύσης ἀπλῆς πλειοψηφίας, ἀσχετῶς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συμμετασχόντων, «πολιτῶν». Πλὴν ὁμως, ὅπως θεωρηθῇ ἀπόφασίς τις τῆς Βουλῆς ὡς ἄκυρος πρέπει κατὰ τὸ δημοψήφισμα νὰ λάβῃ μέρος ἡ πλειοψηφία τοῦ «Λαοῦ» (ἄρθ. 47 § 2).

Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Συντάγματος

Πᾶσα ἀναθεώρησις τοῦ Συντάγματος πρέπει νὰ ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς δις, εἰς δύο συνεδριάσεις ἀπεχούσας ἀλλήλων τοῦλάχιστον ἓνα μῆνα, τῇ παρουσίᾳ τοῦλάχιστον τῶν $\frac{2}{3}$ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Ἡ ἀναθεωρηθεῖσα διάταξις δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰς δημοψήφισμα. Πᾶσα ὁμως τροποποίησις τῶν ἀρθρῶν τοῦ Συντ. ἰσχύει ἀφοῦ προηγουμένως γνωστοποιηθῇ εἰς τὴν Κ.Τ.Ε. καὶ οὐδεμίαν ἀντίρρησην προδληθῇ ἐκεῖθεν.

Σύγκρισις πρὸς τὸ πολίτευμα τῆς Ἑλβετίας

Τὸ πολίτευμα τῆς Danzig δὲν εἶνε ἐντελῶς πρωτότυπον. Καὶ κατ' ἀρχὴν φαίνεται ὅτι ὁμοιάζει πρὸς τὰ πολιτεύματα τῶν κατὰ μέρος Πολιτειῶν τῆς Γερμανίας. Ἐὐλογον, ἄλλως τε, τοῦτο δεδομένου ὅτι τὸσον καὶ εἰς ἐκείνας, ὅσον καὶ εἰς τὴν Danzig ἐλλείπει ἀρχηγὸς τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Ἀλλὰ τὸσον δι' αὐτάς, ὅσον καὶ διὰ τὴν Ἑλευθέραν Πόλιν ὡς πρωτότυπον ἐχρησίμευσεν τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλβετίας τῆς 29 Μαΐου 1874, χωρὶς νὰ λείπουν ἐντελῶς ἀπὸ τὰ μεταπολεμικὰ πολιτεύματα αἱ καινοτομίαι αἵτινες ἐνίοτε μάλιστα εἶνε ἐντελῶς ῥηξικέλευθοι. Ἡ Ἑλβετία ἀποτελεῖ συλλογικὴν Δημοκρατίαν ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τοῦ διορισμοῦ καὶ γενικώτερον τῆς ὁργανώσεως τῆς Κυβερνήσεως, ἥτοι τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀνωτάτων πολιτειακῶν ὀργάνων. Ἐκεῖ ἀρχηγὸς τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας δὲν εἶνε ἐν φυσικῶν πρόσωπων, ἀλλὰ μίαν συλλογικὴν τοιοῦτων, τὸ Ὁμοσπονδιακὸν Συμβούλιον, ὅπως καλεῖται ἡ Κυβέρνησις, συγκείμενον ἐξ 7 μελῶν. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶνε καὶ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δι' ἓν μόνον ἔτος. Παρ' ὅλας δὲ τὰς ἀπαν-

τωμένας διαφορὰς μεταξὺ τοῦ Ἑλβετικοῦ πολιτεύματος καὶ τοῦ τῆς Danzig, τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ εἶναι κοινά. Καὶ ἡ Danzig ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ὁργανώσεως τῆς Κυβερνήσεως ἦτοι τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀνωτάτων πολιτειακῶν ὀργάνων, εἶνε συλλογικὴ Δημοκρατία.

Ἄν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν καὶ ὁ τρόπος τῆς συνθέσεως τῆς Κυβερνήσεως ἐν Ἑλβετία διαφέρει τῆς Danzig, ἂν καὶ ὁ χρόνος δι' ὃν ἐκλέγονται τὰ μέλη ἐκάστης Κυβερνήσεως εἶναι πολὺ διάφορος, ἂν καὶ εἰς τὴν Ἑλβετίαν μετὰ νέαν ἐκλογὴν τῆς Βουλῆς ἐπακολουθεῖ νέαν ἐκλογὴν τῆς Κυβερνήσεως κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν Danzig ἔνθα ἐνῶ ἡ Βουλὴ ἐκλέγεται διὰ 4 ἔτη, τὰ τακτικὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως ἐκλέγονται διὰ 12 ἔτη τὰ δὲ ἔκτακτα ἐπ' ἀόριστον, ἂν καὶ ὁ ἐνιαύσιος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐν Ἑλβετία εἶνε καὶ Πρόεδρος Δημοκρατίας ἐνῶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως τῆς Danzig δὲν εἶνε ὄχι μόνον Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ἀλλ' οὔτε καὶ Πρόεδρος, ἐν τῇ κυρίᾳ τῆς λέξεως σημασία, τῆς Κυβερνήσεως—διὰ ν' ἀναφέρω τὰς σπουδαιότερας διαφορὰς—ἐν τούτοις οὐσιαστικῶς κατὰ βάσιν, τὰ δύο ταῦτα πολιτεύματα οὐδὲν διαφέρουν.

Διότι ἡ Κυβέρνησις, τὸσον εἰς τὴν Ἑλβετίαν, ὅσον καὶ εἰς τὴν Danzig, καὶ ὄχι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ἡ Ἀνωτέρα Ἀρχὴ τῆς Πολιτείας⁽¹⁾. Αὐτὴ καὶ ὄχι ὁ Πρόεδρος ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως τῶν νόμων⁽²⁾, δημοσιεύει καὶ ἐκτελεῖ τοὺς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθέντας νόμους⁽³⁾, ἀντιπροσωπεύει διεθνῶς τὴν Πολιτείαν⁽⁴⁾, φροντίζει περὶ τῆς Διοικήσεως καὶ ἐπιβλέπει ἐφ' ὅλων τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς⁽⁵⁾, μεριμνᾷ διὰ τὰ οἰκονομικὰ τῆς Πολιτείας, τὸν προϋπολογισμὸν κλπ.⁽⁶⁾ τέλος διατήρησιν τῆς τάξεως καὶ διὰ τὸ καλὸν τοῦ Κράτους, λαμβάνουσα τὰ κατάλληλα πρὸς τούτοις μέτρα⁽⁷⁾—δι' ἀναφέρω τὰ κυριώτερα κοινὰ γνωρίσματα. Ἀκριβῶς δὲ ἡ ἀνάθεσις διὰ τοῦ Συντάγματος τῆς Danzig ὅλων τῶν «δικαιωμάτων» ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἄλλα δημοκρατικὰ πολιτεύματα ἀναγνωρίζουν εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας εἰς μίαν συλλογικότητα προσώπων, συμφώνως πρὸς τὸ πρῶτον ὑπόδειγμα τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας, εἶνε ὅτι ἐξομοιοῦσιν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης πρὸς ἄλληλα τὰ πολιτεύματα τῶν δύο τούτων Πολιτειῶν.

(1) Περὶ ἀρθ. 95 τοῦ Ἑλβετ. Συντάγ. καὶ ἀρθ. 39 τοῦ Συντάγ. τῆς Danzig

(2) » » 102 § 4 » » » 45 » » »

(3) » » 102 § 5 » » » 36α » » »

(4) » » 102 § 8 » » » 41 » » »

(5) » » 102 § 12 καὶ 15 » » » 39 § β' » » »

(6) » » 102 § 14 » » » 39 § γ' καὶ δ' » » »

(7) » » 102 § 9, 10, 11 » » » 39 § στ' » » »

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΘΩΡΑΣ (INFLATION)

ΥΠΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΕΖΑΝΗ

I. Ἐνῶς ἡ πληθώρα ὡς φαινόμενον ἢ μᾶλλον ὡς σύνθεσις φαινομένων εἶναι τι τὸ ὑπὸ πάντων κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον νοούμενον, εἶναι ἡ πληθώρα ὡς ἔννοια, τί τὸ τελείως ἀκαθόριστον ἀκόμη.

Τὰ φαινόμενα ὑψώσις τῶν τιμῶν—αὐξησις τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ χρήματος—ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία—αὐξησις τῶν πιστώσεων—ελάττωσις τῶν καταθέσεων—αὐξησις τῆς ταχύτητος κυκλοφορίας τοῦ χρήματος—εὐρίσκονται ἐν τῇ πραγματικότητι τόσον ἀλληλένδετα ὥστε θὰ ἠδύνατό τις ἐκ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἐνὸς μετὰ μεγάλης πιθανότητος νὰ συμπεράνῃ τὴν ὑπαρξίν τῶν ἄλλων.

Ποῖον ὅμως ἐξ ὧν αὐτῶν τῶν φαινομένων εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κατ' ἐξοχὴν νοούμεν λέγοντες πληθώραν; ποῖον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον νὰ νοοῦν ὑπ' αὐτὸν τὸν ὄρον ὅλοι ἀνεξαιρέτως κατευθύνσεως ἐπιστημονικῆς καὶ τὸ ὁποῖον νὰ ἦ αἰτία τῶν ὑπολοίπων φαινομένων, νὰ συμπεριλαμβάνῃ δηλ. τὰ ἄλλα;

II Πρὶν ἢ εἰσελθῶμεν εἰς τὸ κύριον θέμα μας θὰ ἐξετάσωμεν τὰς γνώμας τῆς σημερινῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος φιλολογίας. Εὐθὺς ἀξ' ἀρχῆς δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι οἱ πλείστοι ἀποφεύγουν νὰ δώσουν ὀρισμὸν τῆς πληθώρας.

Ὁ Kurt Singer ἐν ἄρθρῳ του «*Inflation*» ἐν τῷ Handwörterbuch der Staatswissenschaften vierte Auflage Bd V. οὗ ἡ ἐκδοσις δὲν ἐτελείωσεν ἀκόμη λέγει S. 444 ὅτι ἡ ἔννοια τῆς λέξεως εἶναι ἐπαμφοτερίζουσα· ἀκόμη καὶ παρὰ τῷ ἴδίῳ συγγραφεὶ ἀνευρίσκει τις τὴν λέξιν χρησιμοποιουμένην ὅτε μὲν ὡς ὑψώσιν τῶν τιμῶν λόγῳ πληθώρας χαρτονομίσματος, ὅτε δὲ ὡς ἐκδοσὶν χαρτονομίσματος ἔνεκα ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας.

Ὁ Helfferich ἐν τῷ περιφώνῳ ἔργῳ του, «*Das Geld*» 1923 σελ. 599-600 λέγει ὅτι ἔχομεν Inflation ὅταν «Ἡ κυκλοφορία τοῦ χρήματος λόγῳ ἐκδόσεως χαρτονομίσματος αὐξήσῃ ὑπὲρ τὰς οικονομικὰς ἀνάγκας τῆς χώρας».

Ὁ Gustav Cassel ἐν τῇ μελέτῃ του «*Das Geldproblem der Welt*» 1920 ἦν συνέταξε τῇ προσκλήσει τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, Γερμανικῆ Μετάφρασις, Erste Denkschrift, μεταχειρίζεται τὸν ὄρον Inflation ὡς «δημιουργίαν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους χρήματος πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν του» (σελ. 17—18). Εἰς τὸ τέταρτον κεφάλαιον

ἀσχολούμενος ἐκτενέστερον μὲ τὸν ὀρισμὸν τῆς πληθώρας ἀναφέρει τὸν ὀρισμὸν ὃν ἔδωκε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καθ' ὃν Inflation εἶναι τὸ σύστημα ἐκεῖνο ὅπερ εὐρύνει τὰς τραπεζικὰς πιστώσεις δυσαναλόγως μὲ τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς. Λεγόμενος ὁ Cassel τὸ ὄρθον τοῦ ἀνω ὀρισμοῦ χωρίζει τὴν ἔννοιαν Inflation εἰς Inflation ὑπὸ τὴν στενήν καὶ Inflation ὑπὸ τὴν εὐρείαν τῆς λέξεως σημασίαν.

Inflation ὑπὸ τὴν στενήν τῆς λέξεως σημασίαν εἶναι ἡ αὐξήσις τῆς ποσότητος τοῦ χρήματος προϋποτιθεμένου ὅτι ἡ αὐξήσις αὕτη δὲν ἰσοφαρίζεται ἀπὸ τὴν αὐξήσιν τῶν ἐμπορευμάτων ἅτινα θὰ ἀνταλλάξουν μὲ τὸ ποσὸν τοῦ χρήματος ὅπερ εὐρίσκειται εἰς τὴν διαθέσιν μας (1).

Inflation ὑπὸ τὴν εὐρείαν τῆς λέξεως σημασίαν εἶναι ἡ ὑψώσις τῶν τιμῶν. Διότι ἀπὸ ἀπόψεως Ποσοτικῆς Θεωρίας δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ὑψώσιν τῶν τιμῶν καὶ ἡ μὴ μείωσις τῆς ποσότητος τοῦ χρήματος ὅταν μειωθῇ τὸ ποσὸν τῶν ἐμπορευμάτων ὅπερ πρόκειται νὰ ἀνταλλαχθῇ ἐντ' αὐτοῦ (σελ. 28—29).

Ὁ Wagemann ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ «*Allgemeine Geldlehre*» 1923 δὲν δίδει ὀρισμὸν τῆς Inflation φαίνεται ὅμως ὅτι θεωρεῖ Inflation τὴν ἐκδοσὶν χαρτονομίσματος. Εἰς τὴν σελ. 296 λέγει τὰ ἑξῆς: «Αὕτη ἡ τρομερὰ πτώσις βαίνει παραλλήλως μὲ μίαν χονδροειδῆ Inflation. Ἐν τούτοις ὡς ἀπέδειξεν ὁ Keynes ἡ πτώσις τῆς ἀξίας τοῦ χρήματος ἔδαινε πολὺ ταχύτερον ἢ ἡ αὐξήσις τοῦ κυκλοφορούντος χαρτονομίσματος».

Ὁ Melchior Palyi ἐν ἄρθρῳ του ἐπιγραφομένῳ «*Das Wesen der Inflation*» ἐν τῇ Erinnerungsgabe für Max Weber 1923 ἐξετάζει ἐνδελεχῶς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἡ οὐσία τῆς πληθώρας ἐγκεῖται κατ' αὐτὸν ἐν τῷ γεγονότι τῆς πληθύνσεως τῆς ποσότητος τοῦ χρήματος, τῆς δημιουργίας νέας ἀγοραστικῆς δυνάμεως (νέα εἶναι ἐκεῖνη ἣτις ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν τιμῶν σελ. 342). Ποῖα ὅμως ἀγοραστικὴ δύναμις εἶναι νέα; Νέα φαίνεται ὅτι εἶναι καὶ ἡ ἐκτακτὸς πίστωσις ἣτις χορηγεῖται ἐν περιπτώσει θεομηρίας. Καὶ ὅμως αὕτη δὲν εἶναι νέα. Ποῖον εἶναι τὸ κριτήριον τῆς νέας ἀγοραστικῆς δυνάμεως αὐτὸ εἶναι τὸ πρόβλημα. Τὸ κριτήριον τοῦτο εἶναι τὰ ἔξοδα παραγωγῆς. Ἀπὸ ἀπόψεως παραγωγῆς τότε ὑπάρχει πληθώρα ὅταν τὰ ἔξοδα τῆς ἀποκτήσεως τοῦ χρήματος εἶναι μικρότερα τῆς ἀξίας του ἐν τῇ ἀγορᾷ. Ἀπὸ ἀπόψεως καταναλώσεως ὅταν ἡ ἱκανοποίησις ἀναγκῶν εἶναι δυνατὴ

(1) Συμφώνως μὲ τὴν Ποσοτικὴν Θεωρίαν ἥς ὁπαδὸς εἶναι ὁ Cassel μὴ ἐπερχομένης ἀναλόγου αὐξήσεως τῆς ποσότητος τῶν ἐμπορευμάτων ἡ αὐξήσις τῆς ποσότητος τοῦ χρήματος θὰ ἐπιφέρῃ ἄμεσον ὑψώσιν τῶν τιμῶν.

χωρίς παραίτησιν ἀπὸ ἄλλα ἀγαθὰ, ὅταν δηλ. ἡ ὀριακὴ χρησιμότης τῆς θυσίας εἶναι μικροτέρα τῆς ὀριακῆς χρησιμότητος τοῦ χρήματος. Οὕτω φθάνει εἰς δεύτερον ὄρισμόν τῆς πληθώρας ἣτις εἶνε ἡ δημιουργία ἀγοραστικῆς δυνάμεως εἰς τρόπον ὥστε τὰ ἐξόδα νὰ εἶναι μικρότερα ἀπὸ τὴν ἀγοραστικὴν δυνάμιν τοῦ δημιουργηθέντος μέσου πληρωμῆς.

Τοῦτο ἀναλύει περαιτέρω ἀναπτύσσων τὰ τῆς πληθώρας εἰς τὰ διάφορα νομισματικὰ συστήματα.

Ἐπὶ χρυσοῦ νομισματικοῦ συστήματος χωρεῖ πληθώρα ὅταν τὰ ἐξόδα ἀποκτήσῃ τοῦ χρυσοῦ ὡς ἐπὶ τῆς μεθόδου τῆς πλύσεως εἶναι ἐλάχιστα. Σήμερον ὅμως ὁπότε ὁ χρυσοῦς ἀποκτάται μόνον εἰς τὰ μεταλλεῖα καὶ τὰ ἐξόδα τῆς παραγωγῆς του εἶναι μεγάλα ὁ κίνδυνος τῆς πληθώρας ἐπὶ χρυσοῦ νομισματικοῦ συστήματος εἶναι ἐλάχιστος.

Καὶ ἐπὶ χαρτίνοῦ νομισματικοῦ συστήματος τῶν ἐξόδων τῆς παραγωγῆς ὄντων ἴσων τῇ μηδενί ὁ κίνδυνος τῆς πληθώρας εἶναι ἄμεσος. Ὡς πρὸς τὴν πιστωτικὴν πολιτικὴν τονίζει διὰ τὴν ὑπάρχῃ πληθώρα ὅταν ὁ τόκος προεξοφλήσῃ εἶναι μικρότερος τοῦ τρεχόντος τόκου (σελ. 347).

Πῶς συμβιδάζονται ὅμως οἱ ἀνωτέρω δύο ὄρισμοὶ τῆς πληθώρας; Ἐνεκα δύο λόγων α) Ἡ ἀξία τοῦ χρήματος δὲν δύναται μονίμως νὰ κατέλθῃ κάτω τῶν ἐξόδων παραγωγῆς ἄλλως ἢ παραγωγή θὰ σταματήσῃ (σελ. 346). β) Τὰ ἐξόδα τὰ ὅποια γίνονται διὰ τὴν παραγωγὴν νέας ἀγοραστικῆς δυνάμεως σημαίνουν καταστροφὴν παλαιᾶς (!) (Ὁ τρόπος καθ' ὃν ὁ Palyi σχηματίζει τὸ δεύτερον τοῦτο συμπέρασμα παραμένει ἄγνωστος. Ἡ κοινὴ λογικὴ μᾶς λέγει διὰ τὰ παραγωγικὰ ἐξόδα σημαίνουν καταστροφὴν ἐμπορεύματος καὶ ἔχει χρήματος, συνεπῶς φέρουν ἀντίθετα ἀποτελέσματα τῶν ὄσων προεξοφλεῖ ὁ Palyi). Ἐνεκα καὶ τῶν δύο λόγων τὰ παραγωγικὰ ἐξόδα ἐπιδρῶν ἐπὶ τῆς ποσότητος τοῦ χρήματος ἣτις ἀποτελεῖ τὸ κριτήριον τῆς ἢ μὴ πληθώρας.

Ὁ Diehl ἐν τῇ μελέτῃ του «*Über den Einfluss der Geldvermehrung auf die Steigerung der Preise und den Stand der Valuta*» ἐν τῷ βιβλίῳ του «*Über Fragen des Geldwesens und de Valuta*» 1921 ὀρίζει ἐν τῇ σελίδι 66 τὴν πληθώραν ὡς τὴν ὑψωσιν τῶν τιμῶν ἣτις προκαλεῖται ἐκ τῆς ὑπὲρ τὸ ὄρον πληθύνσεως τῶν μέσων πληρωμῆς. Ἐν τῇ ἰδίᾳ του μελέτῃ λέγει διὰ τὸν Bendixen τὸν ἀντικρούει ὑποστηρίζων διὰ τὴν πληθώρα εἶναι ὑπερβολικὴ δημιουργία χρήματος. Ὁ Diehl ἐν συνειδήσει τῶν δυσκολιῶν τῶν ἐμφανιζομένων διὰ τὸν ὄρισμόν τῆς πληθώρας τονίζει σελ. 82—83 διὰ τὸ οὐσιώδες τῆς πληθώρας ἔγκειται ἐν τῇ ὑψώσει τῶν τιμῶν ἣτις προκαλεῖται ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν μέσων πληρωμῆς.

Ὁ Prion ἐν τῷ βιβλίῳ του «*Inflation und Geldentwertung*» 1919 ὀρίζει ὡς Inflation (σελ. 3) «τὴν ἐξοίδησιν τῶν ποσοτήτων ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν ἐπὶ μέρει οἰκονομιῶν». Προχωρῶν ἀναλύει διατι ἀποκρούει τὸν ὄρισμόν τῆς πληθώρας ὡς αὐξήσεως τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ χρήματος ὅστις ἱστορικῶς δικαιολογεῖται. Ὅσονδήποτε λέγει καὶ εὐρέως νὰ σύρωμεν τὰ ὄρια τῆς ἐννοίας «χρήμα» καὶ νὰ περιλάβωμεν εἰς αὐτὸ δὲ τὰ εἶδη τοῦ πιστωτικοῦ χρήματος (χρεοπιστώσεως) δὲν δυναμέθα νὰ περιλάβωμεν εἰς αὐτὸ τὴν Προσωπικὴν Πίστιν ἣτις παίζει μὲγάλον ρόλον εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν ἐμπορευμάτων κυρίως εἰς τὸ Ἐμπόριον καὶ τὴν Βιομηχανίαν καὶ ἣτις στηρίζεται οὐχὶ ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου (σελ. 16). Ἄφ' ἑτέρου, λέγει, μία δημιουργία χρήματος δὲν σημαίνει συγχρόνως αὐξήσιν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως δεδομένου διὰ τὸ θησαυρισμὸς εἶναι δυνατός (σελ. 14—15). Ὁ Prion ὑποστηρίζει αὐτὸν τὸν ὄρισμόν διότι δέχεται διὰ τὴν πτώσιν τῆς ἀξίας τοῦ χρήματος προέρχεται ἀπὸ τὴν αὐξήσιν τοῦ εἰσοδήματος τῶν οἰκονομιῶν τὸ ὅποιον ἀποκτᾶ σὺν τῇ αὐξήσει μικροτέραν ἀξίαν διὰ τὸν κάτοχον, καὶ ὄχι μηχανικῶς ἀπὸ τὴν αὐξήσιν τῆς ποσότητος τοῦ χρήματος (1) (σελ. 17—18).

Εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Prion λεγόμενα δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν διὰ τὸ ὑπ' αὐτοῦ χωρισμὸς τῆς πληθύνσεως τοῦ χρήματος ἀπὸ τὴν αὐξήσιν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν Οἰκονομιῶν δὲν εἶναι δυνατός. Τὸ ἐπιχείρημα του ὅτι μέρος τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως ὀφείλεται εἰς τὴν προσωπικὴν πίστιν ἣτις δὲν ἀποτελεῖ χρήμα εἶναι ἐσφαλμένον διότι καὶ ἡ προσωπικὴ πίστις θὰ ἐκδηλωθῇ δι' ἀλλαγῆς αὐτῆς πρὸς ἐμπόρευμα θὰ ὑπαχθῇ ἄρα εἰς τὴν εὐρείαν ἐννοίαν τοῦ χρήματος. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον διὰ τὴν δημιουργία χρήματος δὲν σημαίνει δημιουργίαν ἀγοραστικῆς δυνάμεως εἶναι τοῦτο ἐσφαλμένον διότι τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὸν ὄρισμόν τοῦ χρήματος συμφώνως μὲ τὸ ὅποιον χρήμα εἶναι τὸ γενικὸν μέσον πληρωμῶν καὶ μέτρον ἀξιών. Ἐὰν τὸ χρήμα δὲν δύναται νὰ ἀνταλλάχθῃ πρὸς ἀγαθὰ δὲν εἶναι ἀγοραστικὴ δύναμις, τότε δὲν εἶναι χρήμα.

Θησαυρισμὸς δύναται νὰ ὑπάρξῃ μόνον ἀφοῦ τὸ χρήμα παρουσιασθῇ ὡς ἀγοραστικὴ δύναμις εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δὲν παίζει πρακτικῶς κανένα ρόλον διότι δὲν ἀπαντᾷται εἰμὴ εἰς σπανιωτάτας περιπτώσεις καὶ εἶναι ἐλάχιστος ἀπέναντι τοῦ συνόλου τῶν συναλλαγῶν.

Δὲν ὑπάρχει ἄρα διαφορά μεταξὺ αὐξήσεως τῆς ἀγοραστικῆς δυνά-

(1) Τὴν τοιαύτην περὶ ἀξίας τοῦ χρήματος θεωρίαν διτύπωσαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς θεωρίας περὶ ἀξίας τῆς Αὐστριακῆς Σχολῆς κυρίως ὁ v. Zwiédneck - Südenhorst καὶ ὁ Liefmann.

μεως τῶν οἰκονομῶν καὶ ἀξίσεως τοῦ χρήματος. Μόνον ὁ ὄρισμός τῆς Inflation ὡς ὑψώσεως τῶν τιμῶν εἶναι ὡς εἶπομεν παρὰ τῷ Prion διάφορος τοῦ συνήθως δεδομένου δεδομένου ὅτι παρὰ τῷ Prion ἡ ποσότης τοῦ χρήματος ἐξασκαί μεσῶ τῆς ἀξίσεως τοῦ εἰσοδήματος τὴν ὑψωτικὴν τῆς ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν τιμῶν ἐνῶ ἡ ἄλλη δέχεται ἄμεσον ἐπίδρασιν τῆς ἀξίσεως τῆς ποσότητος τοῦ χρήματος ἐπὶ τῶν τιμῶν.

Ὁ J. M. Keynes ἐν τῷ ἔργῳ του «*Ein Traktat über Währungsform*» μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ 1924 (σελ. 4) λέγει τὰ ἐξῆς σχετικῶς μετὰ τὴν Inflation.

Ἐκ τῆς ἀπὸ τοῦ 1914 μέχρι τοῦ 1920 ἠυξήθη εἰς ἄλλας αὐτὰς τὰς χώρας ἡ προσφορὰ χρήματος διὰ τὰ ἐξοδα ἐν σχέσει μετὰ τὴν προσφορὰν εἰς ἐμπορεύματα διὰ παραγγελίας, δηλ. ὑπέστησαν ταῦτα μίαν Inflation. Ἐπίσης εἰς τὴν σελίδα 42 τοῦ αὐτοῦ ἔργου χαρακτηρίζεται ὡς Inflation ἡ δημιουργία ὑπὸ τοῦ Κράτους νέας ἀγοραστικῆς δυνάμεως χάριν τῶν ἀναγκῶν του. Οὕτω δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι κατὰ τὸν Keynes Inflation εἶναι ἡ παρὰ τοῦ Κράτους δημιουργία χρήματος, ἀγοραστικῆς δυνάμεως, (ἥτις λόγῳ τῆς μὴ ταυτοχρόνου ἀξίσεως τῆς προσφορᾶς ἐμπορευμάτων κατὰ τὴν Ποσοτικὴν Θεωρίαν) γίνεται αἰτία ὑψώσεως τῶν τιμῶν.

Ὁ Robertson ἐν τῷ βιβλίῳ του «*Das Geld*» μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ 1924 δὲν δίδει ὄρισμόν τῆς Inflation. Ἐν τούτοις ὀνομάζει θεωρίαν τῆς πληθῶρας (Inflationstheorie) ἐκείνην ἣτις ἐξηγεῖ τὴν ὑψωσιν τῶν τιμῶν ἐκ τῆς ἀξίσεως τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ χρήματος (σελ. 82—83) καὶ τῆς ἀξίσεως τῆς πιστωτικῆς κυκλοφορίας (σελ. 96). Ὀνομάζει ἄρα Inflation τὴν δημιουργίαν ἀγοραστικῆς δυνάμεως, ὁπαδοὺς δὲ τῆς θεωρίας τῆς πληθῶρας ἐκείνους οἵτινες ἐξηγοῦν τὴν ὑψωσιν τῶν τιμῶν ἐκ τῆς Inflation.

Ὁ Καλιτσουνάκις ἐν τῇ «*Θεωρία τοῦ χρήματος καὶ Πολιτικῇ τῆς νομισματικῆς ἐξυγιάνσεως*» 1926 (σελ. 19—20) ἀσπάζεται ὄρισμόν τῆς πληθῶρας ὅμοιον μετὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Diehl περίπου προτεινόμενον. Διὰ τὸν Καλιτσουνάκιν εἶναι ὁ πολλαπλασιασμός τῶς μέσων πληρωμῆς τὸ οὐσιῶδες στοιχείον τῆς πληθῶρας ἐξ οὗ ἀπορρέει ἡ ὑψωσις τῶν τιμῶν.

Ὁ Yves Guyot ὀνομάζει ἐν τῇ μελέτῃ του «*Le Retour à l'or et la réparation du Franc*» Revue Economique Internationale 16 Vol III 1924 Inflation «τὴν τέχνην τοῦ δημιουργεῖν ἄξιαν (ἀγοραστικὴν δυνάμιν) ἐκ τοῦ μηδενός.»

Ὁ Jean Sanceroy ἐν τῷ βιβλίῳ του «*Le retour à l'or dans le régime Monétaire après la Guerre*» 1925 (σελ. 47) ὀρίζει τὴν Inflation

ἵσον ὡς «τὴν ὑπεραφθονίαν τοῦ νομίσματος τὴν ἐκδηλουμένην διὰ τῆς γενικῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν».

Ὁ Georges Valois ἐν ὑπομνήματί του πρὸς τὸν Γάλλον ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν Fr. Marsal ἐπιγραφόμενῳ *Inflation et Deflation* καὶ περιεχομένῳ ἐν τῷ βιβλίῳ «*la Monnaie saine tuera la vic chère*» 1920 δὲν ὀρίζει τί σημαίνει Inflation, νοεῖ ὅμως ὑπ' αὐτὸν τὸν ὅρον: τὴν αὔξησιν τῆς ποσότητος τοῦ χρήματος, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ διαφόρων χωρίων. Εἰς τὴν σελ. 40 λέγει π. χ. τὸ ἐξῆς: «Ἀντιθέτως πρὸς ἐκείνα τὰ ὁποῖα ἐπαναλαμβάνονται συχνότατα ἡ πιστωτικὴ πληθῶρα (Inflation) δὲν ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν».

III Ὅλοι οἱ ὄρισμοὶ οὗς διεξήλθομεν λαμβάνουν ὡς βάσιν δύο τινά: ἢ τὸ γεγονός τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν λόγῳ πληθύνσεως τοῦ χρήματος ἢ τὸ γεγονός τῆς πληθύνσεως τοῦ χαρτονομίσματος. Αἱ δευτεραὶ θεωρίαι καταλήγουν καὶ αὐταὶ εἰς τὴν ὑψωσιν τῶν τιμῶν διότι οἱ ὑπερμαχοὶ των ὡς ἄλλως τε καὶ οἱ ἴδιοι ὁμολογοῦν θεωροῦν τὴν πληθύνσιν τοῦ χρήματος αἰτίαν τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν.

Ἐὰς ἐρευνήσωμεν νῦν τὴν οὐσίαν τῆς πληθῶρας. Τὸ φαινόμενον τὸ ὁποῖον λέγεται πληθῶρα εἶναι κυρίως (1) ἡ γενικὴ ὑψωσις τῶν τιμῶν, ἢ δυσανάλογος ὑψωσις τῶν τιμῶν τοῦ παρόντος (2) ἡ αὔξησις τῆς ταχύτητος κυκλοφορίας τοῦ χρήματος, βαίνουσα παραλλήλως μετὰ μίαν αὔξησιν τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ χρήματος, ἢ ὑψωσις τῶν τόκων, ἢ ἐλάττωσις τῶν καταθέσεων κλπ. Τὰ φαινόμενα ταῦτα ὀφείλονται εἰς τὸ χρῆμα καὶ ὅχι εἰς τὸ ἐμπόρευμα. Διότι μόνον τοῦτο εἶναι βέβαιον ἐπὶ τῆς διαταραχῆς ταύτης α) ὅτι τὸ Κράτος ἀνεμίχθη καὶ ὅτι τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται σήμερον, ἐνεκα τῆς οὐσίας του, νὰ ρυθμισθῇ εἶναι τὸ χρῆμα· β) ὅτι ἡ διατάραξις ὀφείλεται εἰς ἀνάμειξιν θεληθεῖσαν ἣτις ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔγινε προεξοφλεῖται παρὰ τῶν συναλλασσομένων τὸ χρῆμα, καὶ δὲν εἶναι μοιραῖον ἀποτέλεσμα Οἰκονομικῶν φαινομένων· συνεπῶς ἄρα δύναται νὰ ἀνασταλῇ.

Οἱ μέχρι τοῦδε ὄρισμοὶ θεωροῦν ὡς τὸ οὐσιωδέστερον τῶν φαινομένων τούτων, τὴν ὑψωσιν τῶν τιμῶν. Αὕτη συμπεριλαμβάνει ὅλα τὰ ἄλλα οἰκονομικὰ φαινόμενα ὀφείλεται δὲ κατὰ τὴν ὁμόθυμον γνώμην ἕλων εἰς τὴν πληθύνσιν τοῦ χρήματος. Ἰδῶμεν νῦν κατὰ πόσον ὁ ὄρισ-

1) Μία λεπτομερῆς ἐκθεσις καὶ περιγραφή τοῦ φαινομένου τῆς πληθῶρας δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν εἰς τὴν μελέτην ταύτην ἥς ὁ σκοπὸς εἶναι ἄλλος. Ἴδε σχετικὴν ἐκθεσιν παρὰ Καλιτσουνάκι «*Θεωρία τοῦ Χρήματος καὶ Πολιτικῇ τῆς Νομισματικῆς Ἐξυγιάνσεως*» 1926.

2) Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἴδε ἀρίστην ἐκθεσιν J. M. Keynes *Ein Traktat über Währungsform* 1924 1 Kap.

μὲς οὗτος ἀποδίδει ὀλόκληρον τὸ φαινόμενον τῆς πληθώρας καὶ κατὰ πόσον εἶναι ἀμιγῆς παντὸς ὑποκειμενικοῦ στοιχείου.

Τὸ πρῶτον ἐλάττωμα τῶν μέχρι τοῦδε ὀρισμῶν, ὅτινες ὄλοι ἀνάγονται εἰς τὸν ἄνω τύπον ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι ἐνῶ τὸ φαινόμενον πληθώρα σημαίνει ἀπλῶς ὅτι ἡ ἀλλαγὴ τῆς σχέσεως ἀλλαγῆς τοῦ χρήματος πρὸς τὸ ἐμπόρευμα ὀφείλεται εἰς τὸ χρήμα, οὗτοι δηλοῦν ὅτι ἡ ἀλλαγὴ αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν πλήθυνσιν τοῦ χρήματος. Βεβαίως ἡ πλήθυνσις τοῦ χρήματος συμφώνως μετὰ τὴν ποσοτικὴν θεωρίαν εἶναι ἡ γενεσιουργὸς αἰτία τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν. Ἀλλὰ συμφώνως μετὰ ἄλλην θεωρίαν τὴν θεωρίαν τῆς ἐμπορευματικῆς ἀξίας τοῦ χρήματος, τὸ χρήμα οἰασθήποτε φύσεως, ἀντὶ τὴν ἀξίαν του ἀπὸ τὴν πιθανότητα (Chance) νὰ ἀνταλλαχθῇ, ἀντὶ ἐμπορεύματος, χρυσοῦ. Δι' αὐτὴν θὰ πέσῃ ἡ ἀξία τοῦ χρήματος ἀνεξαρτήτως τῆς ἐν κυκλοφορίᾳ ποσότητός του, ἀφ' ἧς γεννηθῇ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἐξαργυρώσιν του. Ἐνταῦθα θὰ ἠδύνατο νὰ προβληθῇ ἡ ἐξῆς ἀντίρρηση: καὶ ἐπὶ τῆς θεωρίας τῆς ἐμπορευματικῆς ἀξίας τοῦ χρήματος, ἡ πλήθυνσις τῆς ποσότητος τῶν μέσων πληρωμῆς εἶναι ἐκείνη ἣτις θὰ ἐπιδράσῃ διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τὰς πιθανότητας ἐξαργυρώσεως, ἐπὶ τὴν ἀξίαν τοῦ χρήματος. Βεβαίως καὶ ἡ πτώσις τῆς ἀξίας τοῦ χρήματος κατόπιν πληθύνσεως τῆς ποσότητος τούτου εἶναι μία τῶν δυνατῶν ἐκφάνσεων τῆς θεωρίας τῆς ἐμπορευματικῆς ἀξίας. Ἀλλὰ εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι ὡς π.χ. ἀπλῶς καὶ μόνον ἡ ἐλάττωσις τῆς ἐμπιστοσύνης ἢ ἡ κινδηλοποίησις ὡς ἐγένετο ἐν Μεσαιῶνι, αἰτινες οὐδὲν ὄντως ἀπονοται τῆς ἐν κυκλοφορίᾳ ποσότητος τοῦ χρήματος. Αἱ μορφαὶ αὗται θὰ ἀπεκλείοντο ὑπὸ τοῦ ἐπικρατοῦντος σήμερον ὀρισμοῦ τῆς πληθώρας. Συνεπῶς διὰ τοὺς ὁπαδοὺς τῆς θεωρίας περὶ ἐμπορευματικῆς ἀξίας τοῦ χρήματος ὁ ὀρισμὸς τῆς πληθώρας ὡς ὑψώσεως τῶν τιμῶν λόγῳ πληθύνσεως τοῦ χρήματος εἶναι ἀπορριπτέος.

Τὸ δεῦτερον ἐλάττωμα τῶν μέχρι τοῦδε ὀρισμῶν ἔγκειται εἰς τὸ γεγονός ὅτι δὲν ἦσαν πλήρεις, δὲν ἀπέδιδον δηλ. ὀλόκληρον τὴν οὐσίαν τῆς πληθώρας. Ὡς ἀνωτέρω ἐλέγομεν ἐν τῶν οὐσιωδῶν χαρακτηριστικῶν τῆς καταστάσεως ἣτις λέγεται πληθώρα εἶναι ἐκτὸς τῆς διαφορᾶς τῶν τιμῶν μεταξὺ παρελθόντος καὶ παρόντος καὶ ἡ δυσαναλογία τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν τοῦ παρόντος. Μετὰ τὸν ὀρισμὸν τῆς πληθώρας ὡς ὑψώσεως τῶν τιμῶν λόγῳ πληθύνσεως τοῦ χρήματος, ἀποδίδεται ὀλόκληρος ἡ οὐσία τοῦ φαινομένου; Λέγοντες «ὑψώσιν» αἱ συγγραφαὶ ἐνοοῦν τὸ στατικὸν γεγονός τῆς ὑψώσεως, τὴν ὑψώσιν ὡς ἀποτελεσματικὴν κινήσεως. Δὲν ὑπάρχει ὁμοίως λόγος ὅστις νὰ μᾶς πείθῃ ὅτι ἐπειδὴ αἱ τιμαὶ εἶναι ὑψηλότεραι νῦν ἀπὸ ὅτι ἦσαν πρότερον θὰ εἶναι αὗται καὶ

δυσαναλόγως ὑψηλαὶ εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς παραγωγῆς. Οἱ μέχρι τοῦδε ὀρισμοὶ εἶναι καὶ ἐνεκα τοῦ λόγου τούτου ἐσφαλμένοι.

Ποῖον ὀρισμὸν λοιπὸν νὰ δώσωμεν εἰς τὸ φαινόμενον Πληθώρα τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἀνεξαρτήτως κατευθύνσεως ἐν τῇ Πολιτικῇ Οἰκονομίᾳ, ὀρισμὸν ὁμοίως ὅστις συγχρόνως νὰ ἐξαντλή καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ.

Ὁ ὀρισμὸς τῆς πληθώρας δὲν προτεινομένη εἶναι ὁ ἐξῆς:

Πληθώρα λέγεται ἡ γενικὴ ὑψώσις τῶν τιμῶν ἢ προκαλουμένη ὑπὸ τοῦ χρήματος ἢ συντομώτερον ἢ πτώσις τῆς ἀξίας τοῦ χρήματος (1).

Ἄς ἀναλύσωμεν νῦν τὸν ὀρισμὸν μας.

Α') Πτώσιν τῆς ἀξίας τοῦ χρήματος λέγοντες, δυνάμεθα νὰ νοήσωμεν ἢ ὅτι ἀντὶ μιᾶς νομισματικῆς μονάδος λαμβάνομεν ὀλιγώτερα ἐμπορεύματα, ἢ τὸ ἀντίστοιχον του ὅτι δηλαδὴ ἀντὶ μιᾶς μονάδος ἐμπορεύματος λαμβάνομεν περισσότερον χρήμα αὐξάνουον δηλ. αἱ τιμαὶ τῶν ἐμπορευμάτων. Τὸ ἀντίστοιχον τούτου λαμβάνομεν ὡς βᾶσιν. Τὸ γεγονός τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν εἶναι ἐν ἐκ τῶν σπουδαιωτέρων χαρακτηριστικῶν τῆς πληθώρας καὶ περιέχεται ὡς βλέπομεν ἐν τῷ ὀρισμῷ μας.

Β') Ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ὀρισμοῦ φαίνεται ὅτι ἡ ὑψώσις τῶν τιμῶν ὀφείλεται εἰς τὸ χρήμα χωρὶς ν' ἀναμιχθῇ εἰς αὐτὸν οὐδὲν στοιχείον, ἀναγκαστικῶς ὑποκειμενικόν, τῆς ἐρμηγείας τῆς πτώσεως τῆς ἀξίας τούτου.

Γ') Ὅριζοντες τὴν πληθώραν ὡς τὴν πτώσιν τῆς ἀξίας τοῦ χρήματος νοοῦμεν ὡς πτώσιν τὴν κίνησιν πρὸς τὰ κάτω, οὐχὶ δὲ ὑπάρξασαν τοιαύτην. Μόνον ἐφ' ὅσον ὑφισθῆται καὶ νῦν αἱ τιμαὶ δυνάμεθα νὰ ὀμιλώμεν περὶ πληθώρας ὡς καταστάσεως. Ἐὰν ὑψώθησαν καὶ ἐσταμάτησαν λέγομεν ὅτι ὑπῆρξεν πληθώρα. Ἡ δυναμικὴ αὕτη ἀποφῆς τῆς ἐννοίας τῆς πληθώρας ἦν οὐδαμοῦ βλέπομεν θιγομένην (τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν θεωρουμένης παρὰ τῇ φιλολογίᾳ ὡς ἀποτελέσματός κινήσεως) εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μας οὐσιωδιστάτη. Διότι μόνον ἐφ' ὅσον πίπτει καὶ νῦν ἡ ἀξία τοῦ χρήματος ἢτοι ἐφ' ὅσον ἡ ἀξία του μόνον ἐπ' ἐλάχιστον χρόνον παραμένει εἰς ἓν σημεῖον ὑπάρχει

(1) Τὸ ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν τῆς Κρατικῆς θεωρίας τοῦ χρήματος τονιζόμενον ὅτι τὸ χρήμα δὲν ἔχει Ἄξίαν ἀλλὰ Κύρος (Geltung) δὲν ἔχει οὐδεμίαν σημασίαν διὰ τὰ ὑφ' ἡμῶν ὑποστηριζόμενα. Λέγοντες Ἄξίαν δὲν ἐνοοῦμεν καμμίαν ἐσωτερικὴν ἰδιότητα τοῦ χρήματος ἢ τὴν Ἄξίαν ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς φυσικῆς τιμῆς τοῦ Ricardo ἀλλὰ τὴν ἀξίαν ὡς ἀνταλλακτικὴν ἀξίαν, ὡς τιμὴν. Ὅτι τὸ χρήμα ἀνταλλάσσεται εἰς ὀρισμένην σχέσιν πρὸς ἄλλα ἀγαθὰ, τούτο οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ μετὰ κίνδυνον νὰ ἀρνηθῇ τὴν φύσιν τοῦ χρήματος.

ή δυσαναλογία εκείνη της ύψωσης των τιμών εις τους διαφόρους κλάδους της παραγωγής ήτις αποτελεί εν εκ των ουσιωδεστέρων χαρακτηριστικών ως είπομεν του φαινομένου της Inflation.

Ἡ ύψωσις των τιμών δὲν ἀναφαίνεται παντοῦ ταυτοχρόνως μία ύψωσις εις τὸν ἕνα κλάδον της παραγωγής ἐπιφέρει ύψωσιν εις τοὺς ἄλλους διότι ὅλοι συνδέονται μεθ' ἑκάστου διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν προϊόντων.

Ἡ πτώσις τῆς ἀξίας τοῦ χρήματος ἐκδηλοῦται κατ' ἀρχάς εις μερικοὺς κλάδους της παραγωγῆς καὶ μεταδίδεται κυματοειδῶς μέχρι τῶν ἐλαχίστων καὶ ἀσημοτέρων κλάδων ταύτης. Μέχρις οὗτου ὅμως τὸ κύμα τῆς ύψωσης τὸ ὅποιον ἤρχισεν ἀπὸ ὠρισμένους κλάδους μεταδοθῆναι εἰς ὀλόκληρον τὸ ἐπίπεδον μεσολαβεῖ χρονικόν τι διάστημα καθ' ὃ ἡ ύψωσις ἀρχίζει ἐκ νέου εις τοὺς κλάδους της παραγωγῆς ἀφ' ὧν ὠρμήθη-Οὕτω ἐν δεδομένη χρονικῇ στιγμή ἡ ύψωσις των τιμών εις τοὺς διαφόρους κλάδους της παραγωγῆς εἶναι **δυσανάλογος**.

Ἄλλὰ καὶ ἄλλος λόγος δυσαναλογίας ὑπάρχει. Ἡ ἀπότομος ύψωσις των τιμών καὶ συνεπῶς ὁ περιορισμὸς τῆς καταναλώσεως δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ εις ὅλους τοὺς κλάδους νὰ ὑψώσουν τὰς τιμάς των κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν. Θὰ προτιμήσουν ὠρισμένοι κλάδοι παραγωγῆς νὰ περιορίσουν εις τὸ ἐλάχιστον τὸ κέρδος των ἢ καὶ νὰ πωλοῦν ἐπὶ ζημίᾳ, ἀρκεῖ καὶ μόνον νὰ ἰσχυροῦν νὰ πωλήσουν τι.

Φυσικὰ εις ἀπολύτως λογικὸς χωρισμὸς τῆς πληθώρας ἀπὸ τῆς ὑπερξιάσης τοιαύτης εἶναι δύσκολον νὰ ἐπιτευχθῆναι δεδομένου ὅτι χειρίζομεθα ἐδῶ τὴν ἔννοιαν τῆς **Κινησεως** ἣτις δὲν δύναται νὰ χωρισθῆναι τοῦ ἀντιθέτου τῆς τῆς **Στάσεως** εἰμὴ μόνον κατὰ τρόπον ὅστις συνδέεται μετὰ τὴν υποκειμενικὴν κρίσιν ἑκάστου ἀτόμου. Διότι ἀναλόγως, τοῦ χρόνου τῆς παραμονῆς τῆς ἀξίας εἰς ἕν σημεῖον ὅστις λαμβάνεται ὡς βάσις διὰ τὴν κίνησιν δύναται νὰ χαρακτηρισθῆναι μία κατάστασις ὡς πληθώρα ὑπὸ τινος ἐνθ' ὑπὸ ἄλλου ἄλλην χρονικὴν βάσιν λαμβάνοντος ἢ αὐτὴ κατάστασις θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῆναι ὡς μὴ πληθώρα. Ἡ λογικὴ λοιπὸν ἔννοια τῆς κινήσεως δὲν εἶναι δυνατόν ἐδῶ νὰ μᾶς δώσῃ ἐκεῖνο τὸ κριτήριον δυνάμει τοῦ ὁποῦ θὰ χωρίσωμεν *in praxi* τὴν πληθώραν ἀπὸ ὑπάρξασαν τοιαύτην. Διὰ νὰ χωρίσωμεν τὴν πληθώραν ἀπὸ τὴν ὑπάρξασαν πληθώραν θὰ μεταχειρισθῶμεν μίαν ἀντικειμενικὴν ἔννοιαν τῆς κινήσεως, ἀκριβῶς ἐκείνην ἣτις ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν **δυσαναλογίαν** τῆς **ύψωσης των τιμών** εἰς τοὺς **διαφόρους κλάδους** τῆς **παραγωγῆς**, τὸ στοιχεῖον δηλ. ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶναι ἐν εκ των ουσιωδῶν γνωρισμάτων τῆς Inflation καὶ τὸ ὅποιον εἶναι αἰτία τοῦ τονι-

σμοῦ τῆς κινήσεως ἐν τῷ ὀρισμῷ τῆς Inflation. Ἄλλὰ καὶ μετὰ αὐτὸ τὸ κριτήριον εἶναι δύσκολον **πρακτικῶς** νὰ χωρίσωμεν τὰ φαινόμενα, δεδομένου ὅτι ἡ Οἰκονομία ἐδρίσκεται ἐν κινήσει καὶ εἶναι δυσκολώτατον νὰ ἀνεύρη τις ἀν' ἡ δυσανάλογος ύψωσις ὀφείλεται εις τὴν ἐξέλιξιν τῆς Οἰκονομίας (καὶ συνεπῶς θὰ ὑπάρχη καὶ ἐπὶ σταθεροποιημένου χρήματος) ἢ ἀν' αὕτη εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς κινήσεως τοῦ χρήματος.

Δ') Τὸ φαινόμενον τὸ ὅποιον φέρεται ἐν τῷ ὀρισμῷ μας ὡς οὐσιωδὲς τῆς συνθέσεως φαινομένων ἣτις λέγεται πληθώρα περιλαμβάνει καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἐν ἑαυτῷ. Ἡ **θέσις** του δηλ. σημαίνει καὶ **θέσιν** των ἄλλων οἰκονομικῶν φαινομένων ὡς π.χ. αὐξήσεως τῆς ταχύτητος κυκλοφορίας τοῦ χρήματος, ὑψώσεως των τόκων, ἐλαττώσεως των καταθέσεων ('). Ἡ αὐξήσις τῆς ταχύτητος κυκλοφορίας ὀφείλεται εις τὸ γεγονός ὅτι αἱ ἐπὶ μέρει Οἰκονομίαι βλέπουσαι ἢ προαθανόμεναι πτώσιν τῆς ἀξίας τοῦ χρήματος σπεύδουσι νὰ ἀπαλλαγῶσιν αὐτοῦ ἐνδύουσαι τὰ διαθέσιμα των εις ἐμπορεύματα ἢ ἀκίνητα. Ἡ ύψωσις των τόκων ὀφείλεται εις τὸ ὅτι εις τὴν ἀποζημιώσιν διὰ τὴν στέρησιν των κεφαλαίων προστίθεται καὶ ἀσφάλεια κατὰ τῆς πτώσεως τῆς ἀξίας τοῦ χρήματος. Ἡ ἐλάττωσις των καταθέσεων ὀφείλεται εις τὴν προσπάθειαν τῆς **ἐπιδυνατόν ἐλάχιστον χρόνον διατηρήσεως τοῦ χρήματος** ἐκ φόβου μήπως τοῦτο ἀπωλέσῃ τὴν ἀξίαν του. Ὅλα τὰ ὑπόλοιπα οἰκονομικὰ φαινόμενα τῆς Inflation ἐδρίσκουσι ὡς βλέπομεν τὴν θέσιν των μετὰ τὸν ὀρισμὸν τῆς πληθώρας ὃν προτείνομεν.

Τοιοῦτοτρόπως ἐπιτόχομεν νὰ δώσωμεν ἀντιθέτως πρὸς ὅλους τοὺς προηγουμένους ὀρισμοὺς ὀρισμὸν ἀποδίδοντα τελείως τὴν οὐσίαν τῆς Inflation καὶ ἀνευ τῆς ἀναμίξεως οὐδενοῦς ὑποκειμενικοῦ στοιχείου.

Μετὰ τὴν ἔννοιαν τῆς Inflation δυνάμεθα νὰ προσδῶμεν εις τὸν ὀρισμὸν τοῦ ἀντιθέτου τῆς τοῦ **Ἀντιπληθωρισμοῦ** τῆς Deflation

Αὕτη θὰ ἦτο ἡ **ύψωσις τῆς ἀξίας τοῦ χρήματος**, τῆς ὑψώσεως καὶ ἐδῶ νοουμένης ὡς κινήσεως καὶ οὐχι ὡς ἀποτέλεσματος κινήσεως, ὅλων ὅσων ἀνεπτύχθησαν σχετικῶς μετὰ τὴν Inflation ἰσχυόντων ἀντιστρόφως διὰ τὴν Deflation.

Πῶς θὰ χαρακτηρισθῆναι νῦν ἡ κατάστασις ἢ ἔχουσα ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Πληθώρας ἢ τοῦ Ἀντιπληθωρισμοῦ πλὴν τοῦ **δυναμικοῦ** καὶ συνεπῶς τοῦ τῆς δυσαναλογίας τῆς ὑψώσεως των τιμών εις τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς παραγωγῆς, τῆς πιθανότητος πρὸς ἐπανάληψιν τῆς κινήσεως οὗτης μεγάλης;

(1) Τὰ φαινόμενα ταῦτα εἰδικῶς ὑπάρχουσι οὐ μόνον ἐπὶ Πληθώρας ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Πληθωρικῆς καταστάσεως.

Τὴν τοιαύτην κατάστασιν χαρακτηρίζομεν Πληθωρικὴν ἢ Ἀντιπληθωρικὴν. Ἀποτέλεσμα ὡς βλέπομεν τῆς ἐργασίας ταύτης εἶναι, οὐ μόνον ὁ ἀκριθὲς ὀρισμὸς τοῦ φαινομένου τῆς Πληθώρας ἀλλὰ καὶ ὁ χωρισμὸς δύο διαφόρων φαινομένων δηλ. τῆς Πληθώρας καὶ τῆς Πληθωρικῆς καταστάσεως καθὼς καὶ τοῦ Ἀντιπληθωρισμοῦ καὶ τῆς Ἀντιπληθωρικῆς Καταστάσεως, τὰ ὅποια μέχρι τοῦδε ἐθεωροῦντο ὡς ἓν.

Καὶ μία ὀνοματολογικὴ παρατήρησις.

Ἡ λέξις «πληθώρα» διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ φαινομένου τῆς Inflation εἶναι ἀνεπιτυχὴς διότι ἀναμιγνύει ἀσυναίσθητως εἰς τὸ γενικῶς ἀνεγνωρισμένον φαινόμενον, τὸ ὑποκειμενικὸν στοιχεῖον τῆς ἐξηγήσεως τούτου διὰ τῆς ποσοτικῆς θεωρίας. Ἡμεῖς θὰ προτιμῶμεν ἀπείρως τὴν περιέργως ἠχοῦσαν ἀλλ' ὀρθοτέραν λέξιν, ἣν ὁ Καλιτσουνάκις ἀναφέρει ἐν τῇ μελέτῃ του «Περὶ Θεωρίας τοῦ Χρήματος καὶ Πολιτικῆς τῆς Νομισματικῆς Ἐξυγιάνσεως» (σελ. 19). **Ἐξοίδησις.**

Ἡ ἘΝ ὙΠΑΙΘΡῶ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤῶΝ ΚΑΤΑΔΙΚῶΝ

ΙΔΡΥΣΙΣ ΚΙΝΗΤῶΝ ΦΥΛΑΚῶΝ ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ

ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ—ΣΠΑΡΤΗΣ—ΓΥΘΕΙΟΥ

ΥΠΟ ΗΛΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Α. Εἰσαγωγή τῆς ἐν Ὑπαίθρῳ ἐργασίας τῶν καταδικῶν ἀλλαχοῦ* καὶ παρ' ἡμῶν.

Ἡ ἰδέα τῆς ἰδρύσεως παρ' ἡμῖν κινήτων φυλακῶν πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων ζητησῆς ὠφελείας, ἰδίως ἔργων πρὸς ἐξυπηρέτησιν συκοινωνικῶν ἀναγκῶν, ὡς καὶ γεωργικῶν φυλακῶν πρὸς ἐκτέλεσιν γεωργικῶν καὶ τῶν συναφῶν πρὸς αὐτάς ἐργασιῶν, ἀποτελεῖ, ἰδίως ὡς πρὸς τὰς τελευταίας ταύτας, ἀναμφισβήτητον πρόσοδον ἐν τῇ σωφρονιστικῇ πρακτικῇ. Δύναται τις μάλιστα γενικώτερον νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ ἐν Ὑπαίθρῳ ἐργασία τῶν καταδικῶν ἀποτελεῖ νέαν φάσιν ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς ἐργασίας τῶν καταδικῶν ἐν γένει, λίαν σημαντικὴν διὰ τὴν περαιτέρω διαμόρφωσιν τῆς στερητικῆς τῆς ἐλευθερίας ποινῆς, κυρίως διὰ τὰ κράτη, εἰς τὰ ὅποια ὡς παρ' ἡμῖν, ἢ ἐπικράτησις τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ ἀπέναντι τοῦ βιομηχανικοῦ τοιοῦτου εἶναι ἀναμφισβήτητος. Ἡ ἐν Ὑπαίθρῳ ἐργασία θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν ἀγρότην καταδικὸν νὰ συνεχίσῃ ὑπὸ τὰς ἰδίας ὑγιεινὰς συνθήκας τὸ ἐπάγγελμα, τὸ ὅποιον ἤσκει πρὸ τῆς στερήσεως τῆς ἐλευθερίας του, καὶ τὸ ὅποιον θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἀσκῇ καὶ μετὰ τὴν ἀποφυλάκισίν του, διὰ τὴν βραδύτερον μετὰ τὴν λήξιν τῆς ποινῆς του εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἐλευθέραν κοινωνικὴν ζωὴν, θὰ συντελέσῃ δὲ οὕτω εἰς τὴν εὐκολωτέραν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν. Διὰ ταῦτο ἡ ἐν Ὑπαίθρῳ ἐργασία τῶν καταδικῶν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου εἰτέχθη εἰς τὰς πλείστας τῶν Ἑθρωπαϊκῶν χωρῶν, καὶ ἰδίως εἰς ἐκείνας, αἵτινες ἔχουσι συμπαγῆ ἀγροτικὸν πληθυσμὸν. Οὕτω κατὰ διαφόρους ἐποχὰς εἰ-

*) Σχετικῶς μετὰ τὴν ἐν Ὑπαίθρῳ ἐργασίαν τῶν καταδικῶν ὁρ. Hermann Kriegsmann, Einführung in die Gefängniskunde. σελ. 217 καὶ ἐπ. Karl Hafner und Emil Zürcher, Schweizerische Gefängniskunde. σελ. 317 καὶ ἐπ. Alfred Andrae, Der Deutsche Strafvollzug σελ. 29 καὶ ἐπ. Hugo Hoegel, Freiheitsstrafe und Gefängniswesen in Österreich, σελ. 127 καὶ ἐπ. Paul Cuche, Traité de Science et de Législation pénitentiaires σελ. 371 καὶ ἐπ. Ἐπίσης ὁρ. Revue internationale de droit penal (2eme 3 eme Trimestres 1926) σελ. 261 καὶ ἐπ.